Ludwik Krzysztof Zaleski-Zamenhof (1925-2019)

W środę, 9 października, zmarł w Paryżu Ludwik Krzysztof Zaleski-Zamenhof, wnuk twórcy języka esperanto, Honorowy Obywatel Miasta Białegostoku. Miał 95 lat.

Ludwik Zaleski-Zamenhof urodził się 23 stycznia 1925 r. w Warszawie, w rodzinie lekarzy Adama i Wandy Zamenhofów. Imię otrzymał po dziadku, Ludwiku Łazarzu Zamenhofie, twórcy języka esperanto.

Druga wojna światowa zakończyła jego dzieciństwo. We wrześniu 1939 r. niemieckie bombowce zniszczyły rodzinny dom Zamenhofów przy ul. Królewskiej 41, a w styczniu 1940 r. w podwarszawskich Palmirach zamordowano Adama Zamenhofa, ordynatora Szpitala Starozakonnych. Do getta warszawskiego Ludwik trafił wraz z matką oraz ciotkami. Kiedy latem 1942 r. rozpoczęła się likwidacja getta, Ludwikowi i jego matce udało się uciec z Umschlagplatzu. Po „aryjskiej" stronie ukrywali się pod przybranym nazwiskiem Zaleski, Ludwik zmienił wówczas imię na Krzysztof. Po wojnie wrócił do dawnego nazwiska jednocześnie zachowując pseudonim wojenny.

W 1949 r. Ludwik Krzysztof Zaleski-Zamenhof został inżynierem na Politechnice Warszawskiej specjalizując się w konstrukcjach betonowych. W 1959 r. wyjechał do Francji. Współtworzył m. in. krzyż lotaryński pomnika Charlesa de Gaulle'a w Colombey les Deux Églises i paryski stadion Parc des Princes. Był wieloletnim wykładowcą Wyższej Szkoły Architektury w Paryżu. Ma na swoim koncie ponad sto publikacji naukowych w języku polskim, francuskim, angielskim i esperanto, którego nauczył się w 1934 roku. Z jego inicjatywy ustanowiono Medal Tolerancji, który w 1999 r. wręczył Janowi Pawłowi II. Przez lata był reprezentantem rodziny Zamenhofów na kongresach esperantystów.

17 grudnia 2007 r. na specjalnej sesji Rady Miasta Ludwik Krzysztof Zaleski-Zamenhof otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Miasta Białegostoku. Przez całe życie podkreślał związek swojego dziadka z Białymstokiem i wpływ wielokulturowego oraz wielonarodowego charakteru miasta na powstanie języka esperanto. Był ambasadorem idei tego języka, ale także Białegostoku na całym świecie.

Po raz ostatni odwiedził Białystok w 2009 r., w czasie 94. Światowego Kongresu Esperantystów.

źródło: UM Białystok